T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 621
KARAR NO : 2016 / 648
KARAR TR : 26.12.2016

ÖZET: Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

-

Davacı : A. Sigorta A.Ş
Vekili : Av. E.A.
Davalı : Esenyurt Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. H. C. D. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Müvekkilinin 27 HC 960 plakalı aracın kasko sigortacısı olduğunu, sigortalı aracın 17/02/2013 tarihinde Mehterçeşme Mahallesi 1936 sokak üzerinde seyir halindeyken 1946 sokak kavşağına geldiğinde gerekli uyarı ve işaretleme yapılmaması nedeniyle yol yapım çalışmaları sırasında oluşan muhtelif çukurlara girip, çukur bitişiğinde ve yol seviyesinden yüksekte kalan rögar kapağına çarparak maddi hasarlı kaza yaptığını, 07/03/2013 tarihinde sigortalıya ödenen 5.240,00 TL onarım bedelinin kazanın oluşumunda % 100 kusuru bulunan Esenyurt Belediyesinden ödeme tarihinden itibaren faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Büyükçekmece 1. Asliye Hukuk Mahkemesi:22.05.2014 gün ve E:2014/125 K:2014/243 sayılı kararı ile "… Dava TTK nun 1472.maddesi uyarınca sigorta şirketinin sorumlu kişi aleyhine açmış olduğu ve halefiyet ilkesine dayalı tazminat davası olup, davalı belediye olup, olayın meydana geldiği Mehterçeşme Mahallesinde bulunan 1946. Sok. Kavşağında yol yapım çalışmaları sırasında uyarı ve işaretlenme yapılmaksızın yolda muhtelif çukurlar meydana geldiği ve çukur bitişiğinde ise rögar kapağına çarpmak suretiyle zararın meydana geldiği ve davalı belediyenin rögar kapağını yapım onarım görevi bulunduğu ve olaydan bu sebeple kusurlu olduğu iddiasına dayalı olarak açılan dava olduğundan yargılama sırasında yargı yolu kavramı bir hukuk sisteminde herhangi bir davanın o hukuk sistemine dâhil yargı kollarının hangisinin bakılacağı ifade eder ve bu durumun mahkemece resen dikkate alınması gerekir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediye kamu hizmeti sırasında verdiği zarardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi olmayıp hizmet kusurundan dolayı açılan davaların idari yargılama usulü hakkındaki kanunun 2. maddesinin hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerektiği ve görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup resen dikkate alınması gerektiği, somut olayımızda da kazanın meydana gelmesinde yolda muhtelif çukurların bulunması sebebiyle sigortalı aracın rögar kapağına çarpması sonucu meydana geldiği ve olayda davalı belediyenin rögar kapağının bakım, onarım ve kontrol görevini gereği gibi ifa etmediği ve yol bakım çalışmalarında gerekli tedbirleri almadığı gerekçesiyle kusurlu olduğu ileri sürülerek, dava açıldığından, davalının hizmet kusuruna dayanıldığından davaya bakma görevi, idari yargıya ait olduğundan" düşüncesiyle yargı yolu bakımından görevsizlik nedeniyle, dava şartı yönünden davanın usulden reddine karar vermiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi: 15.10.2015 gün ve E:2015/10525 K:2015/10678 sayılı kararında; "Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına" karar vermiştir.

Davacı vekili bu kez 08/08/2016 havale tarihli dilekçeyle idari yargı yerinde dava açmıştır

İstanbul 13. İdare Mahkemesi:24.08.2016 gün ve E:2016/1157, K:2016/1476 sayılı kararı ile "…İdare Hukukunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar İdari Yargının görev alanını oluşturmaktadır. İdare Hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlemler, idari eylemler ve idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır. Aynı Kanunun 14. maddesinin 3/a bendinde dilekçelerin "görev ve yetki" yönünden inceleneceği, 15. maddesinin l/a bendinde ise adli yargının görevli olduğu konularda açılan davanın reddine karar verileceği öngörülmüştür.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Belediye Trafik Birimleri, Görev ve Yetkileri" başlıklı 10. maddesinde "1. Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda

bulundurmak, 2. Gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak, 3.Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırmak ve denetlemek, 4.Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak, 5.Yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vuku bulduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,..." belediyelerin görevleri arasında sayılmış, 11/01/2011 gün ve 6099 sayılı Kanunla değişik 110.maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne, 11/01/2011 gün ve 6099 sayılı Kanunla eklenen Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Davacı şirketin Kasko Sigorta Poliçesi ile sigortalı olan 27 HC 960 plaka sayılı aracın 17/02/2013 tarihinde sürücü Başak Kurtaran idaresinde Mehterçeşme mah. 1936 sok. üzerinde seyir halinde iken yol yapım çalışması sırasında gerekli uyarı ve işaretlemenin yapılmaması nedeniyle, yolda muhtelif çukura aracın girmesiyle ve çukur bitişiğinde yol seviyesinden yüksekte kalan davalı belediyeye ait rögar kapağına çarpmasıyla tek taraflı olarak maddi zarara uğradığı ve davalı idarenin kazanın oluşumunda hizmet kusuru bulunması nedeniyle sorumlu olduğu iddiasıyla sigortalısına ödediği 5.240,00 TL'nin zarar tarihi olan 07.03.2013 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile tazminine karar verilmesi istemiyle açılan tazminat davasının Büyükçekmece 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 22/05/2014 günlü, E:2014/125 K:2014/243 sayılı göreve ilişkin usulden ret kararının Yargıtay' ın 15/10/2015 gün E:2015/10525 K:2015/10678 sayılı kararı ile onanarak kesinleşmesi nedeniyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

19/01/2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun ile 2918 sayılı Yasa'nın 110. maddesinde yapılan değişiklik sonrasında, idarelerin 2918 sayılı Kanunda kendilerine verilen görevleri yerine getirmeyerek zarara sebebiyet verdikleri iddiasıyla açılan tazminat davaları adli yargının görevine verilmiş olup, söz konusu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra açıldığı anlaşılan işbu davada mahkememiz görevsiz bulunmaktadır.

Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin 08.12.2011 günlü, E:2011/124, K:2011/160 sayılı kararı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 04.06.2012 günlü, E:2012/107, K:2012/134, 04.06.2012 günlü, E:2012/101, K:2012/133 ve 30.11.2015 günlü, E:2015/811, K:2015/824 sayılı kararları da bu yöndedir" şeklindeki gerekçesi ile davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca itiraz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

Davacı şirket vekili adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU' nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN' ın katılımlarıyla yapılan 26.12.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ve Raportör-Hâkim Sinem USTA'nın sözlü açıklamaları ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ' nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL' ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, kazanın ve hasarın oluşmasında %100 kusurlu olduğunu ileri sürdüğü davalı idarece zararının giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuan tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı, 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya

sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Büyükçekmece 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 22/05/2014 tarih ve E:2014/125, K:2014/243 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Büyükçekmece 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 22/05/2014 tarih ve E:2014/125, K:2014/243 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.12.2016 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN' ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.26.12.2016

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN